

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

ÜÇPINAR/TÜRKİYE
(Başvuru no. 41479/05)

KARAR

STRAZBURG

21 Temmuz 2009

Söz konusu karar AIHS'nin 44/2 maddesi uyarınca kesinlik kazanacaktır. Ancak, şekle ilişkin değişiklik yapılabilir.

USULİ İŞLEMLER

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan 41479/05 no'lu davanın nedeni T.C. vatandaşı İsmet Üçpınar'ın ("başvuran"), Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 10 Kasım 2005 tarihinde Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Sözleşmesi'nin ("AİHS") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurudur.

Başvuran, Konya Barosu avukatlarından Bayan H. Müslümoğlu ve Bay K. Yaz tarafından temsil edilmiştir.

OLAYLAR

I. DAVA OLAYLARI

Başvuran 1947 doğumludur ve Aksaray'da yaşamaktadır.

1995'te Konya Belediyesi, başvuranın taşınmazını kamulaştırmaya karar vermiştir. 26 Ağustos 1996'da arazinin tapusu Konya Belediyesi'ne devredilmiştir.

1 Mayıs 2003'te başvuran, tazminatın artırılması için Konya Birinci Derece Mahkemesi'nde dava açmıştır. 21 Haziran 2004'te Konya Birinci Derece Mahkemesi, başvuranın talebini kısmen kabul etmiş ve başvurana, 26 Ağustos 1996'dan tarihinden itibaren işlemeye başlayacak yasal faiz ile birlikte 1,861,980,000¹ Türk Lirası (TRL) ek tazminat ödenmesine karar vermiştir. 29 Aralık 2004'te Yargıtay kararı onamıştır.

Başvuran kararın düzeltilmesini talep etmiştir. 18 Nisan 2005'te Yargıtay, düzeltme talebini reddetmiş ve bu kararı, 10 Mayıs 2005'te başvurana tebliğ etmiştir.

22 Haziran 2005'te yetkili makamlar başvurana 13,783 Türk Lirası (YTL) ödemişlerdir².

HUKUK

I. AİHS'YE EK 1 NO'LU PROTOKOL'ÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuran, kamulaştırılan taşınmazı için ödenmesine karar verilen ek tazminata uygulanan çeşitli faiz oranlarının, enflasyon oranıyla karşılaştırıldığında yeterli olmadığından şikayetçi olmuştur.

Hükümet, bu iddiaya itiraz etmiş ve başvuranın, bu hususu ulusal mahkemeler önünde ortaya koymadığını iddia etmiştir.

AİHM, Devlet borçlarına uygulanan yasal faiz oranlarının kanunda öngörölmüş olduğunu kaydeder. Bu nedenle, başvuran ulusal mahkemelerde yasal faiz oranlarından

¹ Yaklaşık 1,031 Euro.

² 1 Ocak 2005 itibarıyla Yeni Türk Lirası (YTL), eski Türk Lirası'nın (TL) yerini alarak tedavüle çıkmıştır. 1 YTL = 1,000,000 TL. Bu nedenle, söz konusu tarihte yukarıda kaydedilen meblağ, 13,783,000,000 Türk Lirası'na ve yaklaşık 8,375 Euro'ya eşitti.

şikayetçi olsaydı bile, kendisine tazminat ödenmesine karar verilmezdi (bkz. *Reçber/Türkiye*, no. 52895/99, 18. paragraf, 2 Şubat 2006).

AİHS'nin 35. maddesinin 3. paragrafı çerçevesinde sözkonusu şikayetin dayanaktan yoksun olmadığını kaydeden AİHM, ayrıca başka açılardan bakıldığında da kabuledilemezlik unsuru taşımadığını tespit eder. Bu nedenle şikayet, kabuledilebilir niteliktedir.

AİHM, davanın esası hususunda, sözkonusu davadakine benzer konuların ortaya konduğu çeşitli davalarda 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır (bkz. *Aka/Türkiye*, 23 Eylül 1998, paragraflar 50-51, *Hüküm ve Karar Raporları* 1998-VI). Hükümet'in sunduğu delil ve iddiaları inceleyen AİHM, daha önceki davalarda varılan sonuçlardan farklı bir sonuca varmak için gerekçe bulunmadığı kanısındadır. Taşınmaz kamulaştırıldığında belirlenen meblağ ile başvurana ödenen meblağın değerleri arasındaki farkın, mülkiyet hakkının korunması ve kamu menfaatine ilişkin talepler arasında korunması gereken adil dengeyi sarsarak başvuranın zarara uğramasına neden olduğu kanaatindedir.

Sonuç olarak, 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesi ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

Başvuran maddi tazminat olarak 133,000 Türk Lirası talep etmiştir. Hükümet, sözkonusu talebe itiraz etmiş; talebin aşırı ve spekülatif olduğunu iddia etmiştir.

Aka kararında kullandığı hesaplama yöntemini kullanan ve ilgili ekonomik veriyi göz önüne alan AİHM, başvurana maddi tazminat olarak 21,700 Euro ödenmesine karar vermiştir.

Başvuran, manevi tazminat ya da masraf ve harcamalarının karşılanması talebinde bulunmamıştır. Dolayısıyla AİHM, başvurana bu hususlarda tazminat ödenmesine gerek olmadığı sonucuna varmıştır.

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM, OYBİRLİĞİ İLE

1. Başvurunun kabuledilebilir *olduğuna*;
2. 1 No'lu Protokol'ün 1. maddesinin ihlal *edildiğine*;
3. (a) AİHS'nin 44. maddesinin 2. paragrafı gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Yeni Türk Lirası'na çevrilmek üzere Savunmacı Hükümet tarafından başvurana maddi tazminat olarak 21,700 Euro (yirmi bir bin yedi yüz Euro) ve bu meblağa uygulanabilecek her tür verginin *ödenmesine*;
- (b) Yukarıda belirtilen üç aylık sürenin sona erdiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan marjinal kredi kolaylığı oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz *uygulanmasına*;
4. Adil tatmine ilişkin diğer taleplerin *reddedilmesine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar İngilizce olarak hazırlanmış ve AIHM İÇTÜZÜĞÜ'nün 77. maddesinin 2. ve 3. paragrafları gereğince 21 Temmuz 2009 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.